چەند خاڵێکیش بۆ هاوڕێ ئاسۆ کەمال… عوسمان حاجی مارف

هاوڕێ ئاسۆ کەمال لە پێشەکی نوسراوەکەیدا دەڵێت "ئەم جەدەل و دایەلۆگانە هەرچەندە گرنگن، بەڵام خوێنەریان هەست دەکا کە ڕەخنە و گفت وگۆکاکان بارگاوین بە باسی شەخسی و ترس و دڵەڕاوکێ لە ڕەخنە، هەروەها بەرپەرچدانەوەی نالۆجیک و پشت نەبەستن بە بەڵگە بۆ سەلماندنی ڕاستی و ڕەخنەکان." ناڕاستی لەم سەرەتایەدا ئەو پرسیارە دێنێتە بەردەمان: ئایا "خوێنەر" وەها هەست دەکات، یان هاوڕێ ئاسۆ بۆ خۆی دەیەوێت بە یاری کردن بە وشە فەزاکە بارگاوی بکات؟ چونکە بەکارهێنانی "خوێنەر" بەگشتی ئەو مانایە دەبەخشێت، کە خوێنەران هەموویان بە یەک هەست و بە یەک بیر و بە یەک ئاراستە لەو دیالۆگە حاڵی دەبن و هاورێ ئاسۆش نوێنەرایەتیان دەکات. ئەمەش ئاشکرایە، کە سەرەتایەکی ناسەرکەوتووە لە نوسین و ڕەخنەدا. ئەو ترس و دڵەڕاوکێیەش، کە باسی دەکات، دەکرێت گوزارش لە خۆی بکات، گەرنا کەسی تر ئەم ترس و دڵەڕاوکێیەی نیشان نەداوە.

ئایا پەشیمان بوونەوەی کەسێک لە بۆچونەکانی چەندین ساڵەی تەمەنی بە خۆتابار هەژمار دەکرێت؟ ئاشکرایە وەڵامەکەی نەخێرە! قەبولکردنی پەشیمانی بەشێکی گرنگە لە ئازادی بیروڕا، بەڵام لۆژیکی هاوڕێ ئاسۆ لەو گۆشەیەوە دەچێتە ناو باسەکەوە، گەر بە ڕەخنەگرتنی کەسێک لە پێشنەی بۆچونەکانی خۆی بڵێین پەشیمان بوونەوە، ئەوە دەچێتە قاڵبی خۆتابار کردنەوە. گریمان کەسێک زۆربەی ژیانی کۆمۆنست و مارکسی و ئەتایست بووە، ڕۆژێک بە هۆش دێتەوە و دەبێتە ئایندار و ڕەخنە لە تەواوی ڕابردووی خۆی دەگرێت، ڕۆشنە ئەمە پەشیمان بوونەوەیەو کەسیش ناتوانێت خۆتاباری بکات. ئایا کەسانێک لە ڕیزەکانی خۆمان نەک باوەڕیان بە کۆمۆنیزمی کرێکاری و مەنسور حکمەت و لینین نەماوە، بەڵکو دەستیان لە مارکسی بوونی خۆشیان هەڵگرتووە. ئەمە پەشیمان بوونەوەیە، بەڵام ئایا خۆتابارە؟ بیگومان نەخێر! یان هەربۆ نمونە هاوڕێ ئاسۆ لە گۆڤاری ڕەوەندی ژمارە یەکدا باسیکی کردوە و دەڵێت "ئەم باسە بریتیە لە سەرنجدانەوەی ئەبعادی ستراتیژی و شمولی حیکمەتیزم و ناساندنی تایبەتمەندیەکانی وەکو مەکتەبێکی فکری و سیاسی، کە نوینەرایەتی مارکسیزمی سەردەم دەکات. لیکدانەوەکە لەسەر حیکمەتیزم، کە چۆن توانیویەتی مارکسیزمی ئەم سەردەمە بێت؟ جیاوازی لە باقی ڕەوتە کۆمۆنیستیەکانی سەدەی بیست دوای لینین؟ بەراوردێکە لە نیوان

کۆمۆنیزمی مارکس و لینین لەگەڵ کۆمۆنیزمی کرێکاری منصور حیکمەتدا و سەلماندنی هاوشێوە بوونی حیکمەتیزمە لەگەڵ مارکسیزمی ئەواندا." ئێستاش وەڵێی دوای بەهێزترین وشە و ڕستەیە بۆ ئەوەی ١٨٠ پلە پێچەوانەی ئەو قسانەی خۆی بسەلمێنێت. ئایا ئەگەر ئەمە ناوبنێین پەشیمان بوونەوە، حوکمێکی ناڕەوامان داوە و مانای وایە ئەو خەتابار دەکەین؟! لە ڕاستیدا هەموو پەشیمان بوونەوەیەک دەکرێت لە دوو ڕوانگەی سلبی و ئیجابیەوە چاوی لێ بکرێت، نەک خەتابار. بە ئەوانەی هاوبیری بن ئیجابی و بە ئەوانەی مخالفی بن سلبیە و هیچی تر و خەتایەک لە ئارادا نییە.

ئێستا دیالۆگی ئەمە لەسەر وازهێنانی کەسانێکە، کە ڕەخنەیان نەک لە تەواوی بۆچونە فکری و سیاسیەکانی کۆمۆنیزمی کرێکاری و حزبەکانی هەیە، بەڵکو زۆر بە کەم و نەفرەتەوە بۆی دەڕوانن. هەروەها بە دوای بەدەستهێنانی وەڵامدانەوەی بۆچوون و کارێک و پێکهێنانی جۆرێکی ترەوەن لە سیاسەتکردن و پێکهێنانی حزب. ئایا ئەمە ڕەخنە و پەشیمان بوونەوە نییە؟ ئاخۆ ئەمە وتومانە قەدەغەیە یان تاوانە؟ بەڵام بۆمان هەیە ڕەخنەکانیان قبوڵ نەکەین و بە دروستی نەزانین و وەڵامیشیان بدەینەوە. دەکرێت ڕەخنە پەشیمان بوونەوە بێت لە ڕێبازیک و دەشکرێت ڕەخنەکە لە پەیوەند بە گەشەپێدانی هەمان ڕێباز و خەتی سیاسیەوە بێت. ڕەخنە دەتوانێت لە ڕوانگەیەکەوە پێشڕەو بێت و لە ڕوانگەیەکی ترەوە پاشەوپاش گەڕانەوە بێت. هەڵبەتە خاوەنی ڕەخنەکە مافی خۆیەتی وەک پێشڕەو نیشانی بدات، مافی ئێمەشە وەک پاشەوپاش گەڕانەوە لە قەڵەمی بدەین. ئیتر با هەرجۆرە ناوێک و پاشگرێک لە وێنەی "نوێخوازی" بەخۆیەوە بلکێنێت.

هاوڕێ ئاسۆ لە چوارچێوەی وێنایەک، کە بۆ خۆی داناوە لەسەر کۆمۆنیزمی کرێکاری، گوایە لەبەر ئەوەی کۆمۆنیزمی کرێکاری بە بنبەست گەیشتووە و "ئەمڕۆ بزووتنەوەی کۆمۆنیستی چەقبەستوو کردووە لە سەکتێکی فکری و قاڵبێکی سیکتاریستی دا" و سەرکەوتنی بەدەست نەهێناوە، دەبێت ئاڵوگۆڕ لەسەر بیروبۆچونمان بکەین و "کۆمۆنیزمی نوێ" بێنینە ئاراوە. چونکە سەرنەکەوتووە و "چەقی بەستووە". لە پێشدا پرسیاری مەنتقی ئەوەیە، ئەگەر کۆمۆنیزمی کرێکاری بنبەست و چەقبەست و سەکتیکی فکریە، کەوایە بۆچی پێشڕەوی کۆمۆنیزم لە گرەوی ئەوەدایە ئەم بنبەست و چەقبەستوو سیکتە سەرنەکەوتووە بەخۆیدا بچێتەوە؟! ئەوە مەیدان و ئەوە کۆمۆنیزمی نوێی دەخوازی خۆتان بەڕێن بەهێز و چەقنەبەست و ناسیکیت و سەرکەوتووی بکەن. بە لەسەر ئەوە ڕاوەستاون، کە حەتمەن ئەم کۆمۆنیزمی کریکاریە "بنبەست و چەقبەستووە" بۆچونەکانی ئەوە پەسەند بکات؟! بەڵام دیارە هاوڕێ

ئاسە ئەوەی بیرچووە، کە دوای شۆڕشی ئێران باسەکانی مارکسیزمی شۆڕشگێر و ڕەخنە لە شورەویی و چین و لە ستالین و فکری ماوتسی تۆنگ و ئەنوەر خواجە و کۆمۆنیزمە بورژوازیەکانی ئەو سەردەمە، زۆرینەی کۆمۆنستەکان و چەپی ئێران و کوردستانی عێراقی سەرسامکرد.

ئەمەش لە کاتێکدا بوو، کە شورەویی و چین لە تەپی هێز و بالادەستیدابوون! چین و شورەویی نەک بنبەست نەبوون و بەڵکو ڕێبازەکەیان سایەی بەسەر تەواوی چەپ و کۆمۆنیستەکانی زۆربەی جیهانی ئەو سەردەمەدا کردبوو. ئەو ڕەخنانە زۆرینەی ئەمڕۆشی لەو ڕابردووەی چەند ساڵەی باوەڕمان بە بۆچوونەکانی ماوتسی تۆنگ هەبوو، پەشیمان کردەوە. پەشیمان بوونەوەیەکە جێگای شانازی هەر کۆمۆنستێکە، کە دەیەوێت ڕۆڵی هەبێت لە خەباتی کرێکاری و شۆڕشی سۆشیالستیدا، جا لە دەورانێکدا پڕ کار و گەشاوەیە یا لە حاڵەتی کشانەوە و سستیدایە. ئەو ڕەخنانە و مەسەدەک بە ئاوێزان بوونی خەباتی کرێکاری و خەباتی کۆمۆنیستی، بنەماکانی ناگۆردرێت.

ئەوانەش پەشیمان نەبوونەوە و ڕەخنەکانیان قەبوڵ نەکرد، دیمان کە بوونە میوانی خۆشەویستی بزووتنەوەی ناسیۆنالستی. ئاخۆ هاوڕێ ئاسە چۆن وەڵامی ئەو کەسانە دەداتەوە، کە بە هەمان ئاراستەی بیرکرنەوەی تێزی سەرنەکەوتن باس لە سەرنەکەوتنی خۆدی مارکس دەکەن؟ یان سەرکەوتنەکانی گرامشی لە ئیتالیا کامانەن، وا هاوڕێ ئاسە کردویەتی بە سەرچاوەیەکی گرنگی بۆچوونەکانی؟ ئێستاش دوای تەمەنێکی چەندین ساڵە هیچ ڕەخنە و پەشیمان بوونەوەیەک تاوان نییە، بەڵام کرێکارانی سۆشیالست خۆیان بە دەوری “حولحلی مەزهەبدا” ڕێک ناخەن. هەر بەو مانایە ئیتر نیشانەکانی ڕابەری بوون جێگایان نامێنێت. لەگەل ئەوەدا، کە سەرنەکەوتن و دەخی ئیستای بزوتنەوەی کۆمۆنیزمی کریکاری مایەی ئەوەیە بە دیدیکی ڕەخنەگرانەوە لە کار و هەلسوڕانی ٤-٣ دەهەی پێشومان بڕوانین و بزانین هۆیەکانی سەرنەکەوتن و بەرەوپێش نەچوونمان چی بوون، بەڵام خودی ئەوەی سەرنەکەوتین و پێشڕەویمان نەکرد، بە هیچ جۆریک خۆی لە خۆیدا بەڵگەی نادروستی بنەماکانی کۆمۆنیزمی کریکاری نیین. ئەگەر بەم میسەدە بیر بکەینەوە، ئەوە لە پێشدا دەبێت بنەماکانی مارکسیزم بخەینە ژێر پرسیارەوە، چونکە بەداخەوە لە هیچ کوێی ئێستای دنیادا هیچ ڕەوت و هێزێکی مارکسیستی دیکە دەخی لە کۆمۆنیزمی کرێکاری باشتر نییە. بە پێچەوانەوە، پێگەی کۆمۆنیزمی کریکاری لە ڕەوتەکانی دیکەی کۆمۆنیست و خۆ بەکۆمۆنیستزان باشتر و بەهێزترە.

بە ڕاستی جێگای سەرسوڕمانە لە دنیای ئەمڕۆی بەرفراوانی سۆشیال میدیادا باس لە بەرگرتن بە جیاوازی بیروڕا لە ناو حزب و مەحفەلە

کۆمەنستەکاندا بکرێت. هیچ حزب و مەحفەلێک ناتوانێت لە بەردەم ئەم دەرگا و پەنجەرە کراوەی سۆشیال میدیا ڕەخساندویەتی، ڕووی ئەوەی هەبێت بڵێت بەربەست بە بڵاوبوونەوەی بۆچونەکانم دادەنرێت. هاوڕێ ئاسۆ بێجیا لە چاپکردنی کتێبەکەی، لە هەمان کاتدا لە ئاستێکی بەربڵاودا لە ڕێگای سۆشیال میدیاوە بڵاوی کردۆتەوە، بەبێ ئەوەی تەنها یەک خولەکیش لە پێشدا لە ناو حزبدا بۆ قانع کردنی حزب و هاوڕێیانی دەیان ساڵەی قسەی لەسەر بکات! لە کاتێکدا وەک ئەندامیکی حزب چەند سەد لاپەڕەی ڕەشکردۆتەوە بۆ ڕەخنەگرتن لە بنەماکان و بەرنامە و میژوو و سیاسات و کارکردی حزب، بە بێ ئەوەی کەس پێی بلێ بۆ وات کردووە و بۆ ئەو یاسا و ڕێسایانەت ڕەچاو نەکردووە، کە بە بەشداری ڕاستوەخۆی خۆت پەسەند کران؟ ئیتر ئەمە چ ڕوویەکە باسی تۆمەتی بەرگرتن بە جیاوازی فکری لە ناو حزبدا بکەی؟! تەنها ئەوە دەکاتە بەڵگە، کە لە سایتی حزبدا ئەو کتێبەیمان بڵاونەکردۆتەوە، کە پێشوەخت بڵاوکراوەتەوە و لە بەردەستی هەموو کەسێکدایە. بەم بیانوە دەیەوێت لە لایەک سایتی ڕەسمی حزب، کە کەناڵی ڕاگەیاندنی حزب و سیاسات و ڕوانگەی ڕەسمی حزبە، بکەینە بولتەنی نوسراوە و بۆچونە جیاوازەکان. لە لایەکی ترەوە مافی ئەوەمان لێ دەسەنێتەوە، ئەو بابەتەی کە لەگەڵی مەوازینی هیچ مینبەرێکی ڕەسمی حزبدا نایەتەوە بڵاوی نەکەینەوە.
با لەوە گەڕێین، کە سایتی حزب کەناڵی بۆچون و سیاسەتی فەرمی حزبە، بەڵام تەنانەت داواکەی هاوڕێ ئاسۆ ناچێتە خانەی ئازادی ڕادەربرینەوە، چونکە باسی کتیبیک دەکات کە پێشوەخت گەیشتوە و بڵاوبۆتەوە، بەڵکو دەچێتە خانەی ڕیکلام کردنەوە بۆ کتیبەکەی. واتە داوامان لێ دەکات لە سایتی ڕەسمی حزبەوە ڕیکلام بۆ کتیبەکەی بکەین کە دەیان و سەدان لاپەرە رەخنەی نادروست و ناکۆمەنیستی ئاراستەی حزب کردووە. مافی ئەوەشمان پینادات ئەگەر کتیبەکەی بە گرنگ نەزانین ڕیکلامی بۆ نەکەین، بە تایبەتی بابەت و کتێبێک کە بەخۆی پێشوەخت بڵاوکراوەتەوە و نەیتوانیوە جێگا و ڕێگایەک لە ناو بزووتنەوەی کۆمەنستی و کرێکاریدا پەیدا بکات. ئەو کتێبەی هاورێ کە بە رێگای ئسوڵی حزبیدا تێنەپەریووە و پێشوەخت سەربەخۆ بڵاوکراوەتەوە. بۆ دەبێت من ناچار بم لە ژێر ناوی قەبولکردنی جیاوازی بیروڕادا ڕیکلامی بۆ بکەم، ئەویش لە سایتی ڕەسمی حزبەوە، کە ئەرکی بڵاوکردنەوەی خەت و ڕێبازی سیاسی پەسەند کراوی حزبە؟ سایتەکان و بازار پڕە لەجۆرەها کتێب و باوەری کۆمەنستی جیاواز و ئەوەی تۆش یەکیکە لەوانە، باس و نیگەرانی هاوڕێ ئاسۆ دەربارەی بەرگرتن نییە بە جیاوازی بیرورا، بەڵکو باش دەزانێت کە بڵاونەکردنەوەی کتێبەکەی لە سایتی حزبدا خوێنەری کەم دەکاتەوە.

گەر هەر هاوڕێیەک ئارەزومەند بێت بە خوێندنەوەی کتێبەکەی ئاسۆ بە ئاسانی دەستی دەکەوێت و بیانو هێنانەوە بە ناوی بەرگرتنی ئەمە بە خوێندنەوە قسەیەکی منالانەیە. ئەو کتێبە گەر پێگەی خۆی هەیە، پێویستی بە ڕیکلامی ئەمە نییەو ئەرکی ئەمەش نییە ئەو ڕیکلامە بکەین.

بەڵام گەر هاوڕێ ئاسۆ پێشتر بە شێوەیەکی ئسوڵی داوای بکردایە، کە باسی هەیە و جیاوازی هەیە، تا لە ئەرگانی خۆی و ڕابەری و لە نێو ئەنداماندا باسەکانی بگەیەنێت و هەوڵی بدایە حزب و هاوڕێیانی قانع بکات، ئەوکات ئەمەش بەپێی ئسوڵی حزبی ڕێگای بڵاوکردنەوەیمان دیاری دەکرد. بێگومان دوای ئەوەی هەموو میکانیزمەکی ئسولی دەگیرایە بەر بە ئەوەی لە ناوخۆی حزبدا قسەوباسی لەسەر بکرێت، خۆ ئەگەر دوای ئەم پڕۆسەیە نە هاوڕێی ئاسۆ بیتوانیبایە حزب و هاوڕێیانی قانع بکات و نە بە پێچەوانەوە حزب بیتوانیبایە هاوڕێ ئاسۆ قانع بکات، بێگومان ڕێگای بڵاوکردنەوەی عەلەنیش دەخرایە ڕوو، تەنانەت لەو کاتەدا ڕەنگە لەگەڵ ڕوونکرنەوەیەکی سادەدا، کە تەوزیحی ئەو پڕۆسەیە بدات، وەک رای جیاواز لە گۆشەیەکی تایبەتدا بۆی بڵاوبکرایەتەوە. بێگومان بەو مەرجەی هیچ تۆمەتێکی نەسەلمێنراوی لە دژی حزب و کەسایەتیەکانی و هیچ کەسی دەرەوەی حزبیشی تێدا نەبێت، بەڵام بەداخەوە هاوڕێ ئاسۆ گۆشەگیری و تەریک بوونی خۆی بە ماوەیەکی زۆرهەڵبژاردو دواتر بە بێ گوتنی یەک وشە لەگەڵ حزب، کتێبەکەی بڵاوکردەوە.

لە هەمان کاتدا پرسیاری ئەوەم لێکردوە باسەکانت هەر چیەکن و خەت بە چی ئەگەیت ئەوە بە ڕێی خۆی، بەڵام لە باری عەمەلیەوە بە نیازی چیت؟ واتە “چیکردن”، کە تا ئێستاش وەڵامی نەداومەتەوە، ناشبینم لەو بارەیەوە تا ئێستا ئەولەویەت و نەخشە عەمەلێکی بۆ خۆی دانابێت. هەربۆیە لە ئاستی بۆچونی شەخسی خۆیدا ماوەتەوە. واتە ئەو ڕەخنە و بۆچونانەی لەسەر حزب و خەباتی کۆمەنستی هەیەتی، پێویستە پراکتیکیکی جیاواز لە ئەزمونی کۆمەنستی کرێکاری نیشان بدات. گەر ئەم ئەرکە لە باری عەمەلیەوە خۆی نیشان نەدات و هەر لە ئاستی بانگەشە بە کتێبەکەی بێنەو بەرە بکات، ئەوە باشترین نمونەی سکتاریستی خۆی لە باری فکریەوە نیشان ئەدات، کە بە خۆشی وەها نیشان ئەدات خەبات لە بەرامبەر سکتاریستدا دەکات.

مەسەلەی تەمەن بە ڕابەری بوون یەک واقعیەتە، شمولی هەموو ئەم جیلەی کۆمەنیستەکان دەکات لە عیراق و ئیران، کە لە هەفتاکان و هەشتاکانەوە دەستمان بەکار کردووە. پێوەرێکی گشتی نییە وەک ئاسۆ تەعبیری لێ دەکات. ڕەخنە و پەشەمانی لە هەر بۆچونێک بەڕێی خۆی، بەڵام تەنها ڕەخنەگرتن، کە ئێستا لە فەزای دیالەگی کۆمەنستەکاندا

دەربارەی بنبەستی کۆمۆنستی کرێکاری، حزب و دەسەڵات، لینین… دەستاودەست دەکات، جگە لە تەعبیری بەچونی شەخسی، کە دەڵێن “باوەڕمان بە کۆمۆنستی کرێکاری و مەنسور حکمەت و لینین نییە”، شتێکی تر نابیستین. لە هیچ کۆمۆنستێکم نەبیستووە، کە بانگەوازی ئەو بە باوەڕیەی دەکات لە باری فکری و سیاسیەوە نموونەی ئەوەی باوەڕی پێیەتی بە پراکتیک بەرجەستە کاتەوە. باوەڕبوون و بێ باوەڕی سەودا و مامەڵە نییە، بەڵکو مەسەلەیەکی پراکتیکی و نیشاندانی ئەزموونێکی سەرکەوتوو ترە. کارمان بەوانە نییە، کە بە دوای هەقیقەتی باوەڕێکدا دەگەڕێن، کەی ئەو هەقیقەتەیان دەستکەوت، ئەوکات قسیەکی لەسەر دەکەین. بەلام لە ئاستی خەناسین وەک پێشەنگ و ڕابەرێک، گەر هەر لە سەرەتاوە بە پێشنەی نیشاندان و سەلماندنی ئەو هەقیقەتە نەخاتە ڕوو، بە خولانەوە بە دەوری ڕەخنەو گەڕان بە دوای هەقیقەتدا تەمەن مانا پەیدا دەکات، کە دەتوانێت ڕابەر بێت یان نا. ئاسۆ ڕەخنەی لەوە هەیە ئەم کۆمۆنستی کرێکاریە سێ دەیەیە نەیتوانیوە کۆمەڵایەتی بێتەوە! هاوڕێ ئاسۆش دوای دوو ساڵ و پاش چەند سالی تریش لە دەرچونی کتێبەکەی دەتوانێت بەم میسدەی ببینی “کۆمۆنیزمە نوە”کەی چەندە کۆمەڵایەتی بوتەوە و چەندە بەچونەکانی هەقانیەتی هەیە ؟ هەر بۆیە جێگای سەرنجە لەسەر سەرفکردنی ئەو هەمووو وشە و دەڕە زەڕە بەرانبەر ڕەخنە و ڕەخنەگرتن، کە لە نووسینەکەی ئاسۆدا بەکارهاتووە، دەڵێت “نابێ لە ڕەخنە بترسین”، هەروەک لە سەرەتاوە گوتم، سۆشیال میدیا ئەوندە فراوانە ڕۆژ نییە ڕەخنە و دیالۆگی ڕەخنەگرانە نەخوێنینەوە. ئایا ئەوە کەڵلەڕەقی کۆمۆنستەکانە یان تەقدیسکردنی بیروباوەڕەکانیانە؟ یان ڕەخنەکان ڕۆشنایان تێدا ناخوێندرێتەوە؟ وا پێشنیارەکانی هاوڕێ ئاسۆ لەسەر نەترسان لە ڕەخنە ناتوانێت ئامۆژگاریەکی باش و ئەرێنی بێت. مەنسور حکمەت هاوکاتی ڕەخنەکانی لە کۆمۆنستی ئەو سەردەمە، هاوشانی هاوڕێکانی هەمیشە پراتیکێکی پێشڕەوتری بەرجەستە دەکرد و بەردەوام بە سەروکاری بەرنامەداڕشتن بە پراکتیک و پێکهێنانی حزبەوە بوو. لە پێشدا حزبی کۆمۆنستی ئێران، دواتر بە ڕەخنە لەوەی، کە مەیلی کۆمەڵایەتی و بزووتنەوەیی جیاواز لە ناو ئەو حزبەدا خۆیان بەرجەستە کردەوە، ڕەوتی خۆی لەو حزبە جیاکردەوەو حزبی کۆمۆنستی کرێکاری ئێرانیان پێکهێنا. دیارە گەر بە لۆژیکی هاوڕێ ئاسۆ بێت، دەبوا ئەو تەکەڵاویە قەبوڵ کرایە تەنها لەسەر بنەمای ئەوەی هەموان بە خۆیان دەگوت کۆمۆنیست. لە کاتیکدا لە ماوەی ئەم چەند ساڵەدا بینیمان حەقانیەتی بەچونەکانی حیکمەت بە عەمەلی دەرکەوت و مەیلە کۆمەلایەتیەکانی ناو ئەو حزبە هەرکامیان ڕێگای خۆیان گرت و تەنانەت ڕەوتی ناسیۆنالیست و

قەومپەرستی دژی کۆمۆنیستی لێ ها تەدەرەوە.
٢١/٨/٢٠٢٢